

ingediend op **1244** (2021-2022) – Nr. 1
20 april 2022 (2021-2022)

Voorstel van decreet

van Andries Gryffroy, Robrecht Bothuyne, Willem-Frederik Schiltz,
Freya Perdaens, Tinne Rombouts en Wilfried Vandaele

tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009,
wat het verbod op de plaatsing
van een stookolieketel betreft

TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING**1. Inleiding**

Vlaanderen neemt zijn verantwoordelijkheid in de globale strijd tegen klimaatverandering en wil de komende jaren verdere stappen zetten om het energiesysteem koolstofarm en duurzamer te maken. Met het oog op het realiseren van de Vlaamse energie- en klimaatdoelstellingen zet Vlaanderen in op het verbeteren van de energie-efficiëntie van het gebouwenpark, het verhogen van het aandeel hernieuwbare energiebronnen in de energievoorziening, en het flexibeler en beter maken van de energie-infrastructuur. Ondertussen zorgt Vlaanderen er ook voor dat de energiefactuur betaalbaar blijft voor gezinnen en competitief blijft voor ondernemingen.

In het Energiedecreet van 8 mei 2009 zijn al heel wat maatregelen opgenomen die daarop inspelen. Voorbeelden zijn de renovatieverplichting bij niet-residentiële gebouwen, vermeld in artikel 11.2/2.1, en het verbod op aardgasaansluitingen bij nieuwe grote verkavelingen, grote groepswooningbouwprojecten en grote appartementsgebouwen vanaf 2021, vermeld in artikel 4.1.16/1. Een andere maatregel, namelijk het verbod op de plaatsing of de vervanging van stookolieketels, is op 20 oktober 2021 aangenomen in het Vlaams Parlement¹. Het decreet², dat op 22 oktober 2021 door de Vlaamse Regering werd bekrachtigd, is op 1 januari 2022 in werking getreden.

Recent werd het Energiedecreet van 8 mei 2009 nogmaals gewijzigd, zodat als volgende stap in het kader van defossilisering de beperking van de aardgasaansluitingskosten bij nieuwbouw met ingang vanaf 2023 wordt afgeschaft, het aardgasaansluitingsverbod bij nieuwbouw vanaf 2026 wordt ingevoerd, en de invoering van een renovatieverplichting bij residentiële gebouwen wordt geregeld. Die maatregelen zijn opgenomen in het decreet van 18 maart 2022 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (zie ook de toelichting daarbij in *Parl.St. VI.Parl. 2021-22, nr. 1154/1*).

Er werd echter vastgesteld dat er een verduidelijking noodzakelijk is van de bepaling over het verbod op de plaatsing en de vervanging van stookolieketels en ketellichamen in bestaande gebouwen, zonder dat daarbij afbreuk wordt gedaan aan de doelstellingen van de maatregel. Dit voorstel van decreet komt daaraan tegemoet.

De formulering "in de straat beschikbaar", die in artikel 11.1/1.3, tweede lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt gebruikt voor de uitzondering, laat in het kader van handhaving immers mogelijk ruimte voor interpretatie en discussie. Om die redenen wordt de tekst als volgt verduidelijkt: "als er ter hoogte van het gebouw geen aardgasnet in de straat beschikbaar is of als het gebouw niet door een onderboring op de aardgasleiding aan de overkant van de straat kan worden aangesloten". Die formulering sluit ook beter aan bij de bedoeling van de indieners van het oorspronkelijke decreet.

Tot slot is het ook noodzakelijk dat met betrekking tot de databank voor energiegebruik en energieproductie, vermeld in artikel 12.5.1, §1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, punt 10° tot en met 14° worden aangevuld met de categorie

¹ *Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 813*.

² Decreet van 22 oktober 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat een verbod op de plaatsing of vervanging van een stookolieketel betreft (Belgisch Staatsblad, 19 november 2021).

van residentiële gebouwen. Op die manier kunnen de gegevens in de databank die betrekking hebben op residentiële gebouwen, ook worden aangewend voor onder meer:

- de handhaving van de nieuwe renovatieverplichting voor residentiële gebouwen waarin bij het decreet van 18 maart 2022 wordt voorzien, aangezien handhaving een van de expliciete doelstellingen van die databank is;
- de beleidsmonitoring en de evaluatie van de evolutie van hernieuwbaar en niet-hernieuwbaar energiegebruik van het residentiële gebouwenpark;
- de evolutie van de hernieuwbare energieproductie van het residentiële gebouwenpark.

2. Aanmeldings- en adviesverplichtingen

2.1. Aanmelding als technisch voorschrift conform richtlijn (EU) 2015/1535

De voorliggende maatregel zal op grond van richtlijn (EU) 2015/1535 eerst genotificeerd moeten worden aan de Europese Commissie. De Europese Commissie en de lidstaten kunnen opmerkingen of een "uitvoerig gemotiveerde mening" formuleren, maar de notificatie leidt niet tot een goed- of afkeuringsbeslissing, laat staan tot een derogatie van een EU-harmonisatiemaatregel: het gaat immers niet om een derogatie- maar om een informatieprocedure. Het volgende aandachtspunt kan daarbij worden meegegeven: voor de aanpassing van artikel 11.1/1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 kan worden verwezen naar de principes van de aanmelding als technisch voorschrift zoals al het geval was voor het decreet van 22 oktober 2021. De bevoegdheidsrechtelijke en Europeesrechtelijke argumentatie bij dat decreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 813/1) is onverkort van toepassing op deze nieuwe aanmelding.

Om voormelde redenen moet het voorstel dan ook als technisch voorschrift worden aangemeld en moet een standstillperiode van drie maanden worden gerespecteerd. Gedurende die periode kunnen de verschillende administratieve stappen en adviesverplichtingen wel gewoon doorgang blijven vinden.

2.2. Adviesverplichting Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC)

Artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) stelt dat de lidstaten de toezichthoudende autoriteit raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.

Aangezien dit voorstel van decreet ook artikel 12.5.1, §1, van het Energiedecreet met betrekking tot de databank voor energiegebruik en energieproductie wijzigt, wordt in het licht van artikel 36, lid 4, van de AVG met betrekking tot die specifieke wijzigingsbepaling door de initiatiefnemers ook meteen bij de indiening van het voorstel het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) gevraagd.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit voorstel van decreet betreft een gewestbevoegdheid. Artikel 6, §1, VII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen stelt dat de gewesten in ieder geval bevoegd zijn op het vlak van het energiebeleid voor:

- a) de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk is aan 70.000 volt (...);
- b) de openbare gasdistributie, met inbegrip van de nettarieven voor de openbare distributie van gas (...);
- c) de aanwending van mijnogas en van het gas afkomstig van hoogovens;
- d) de netten van warmtevoorziening op afstand;
- e) de valorisatie van steenbergen;
- f) de nieuwe energiebronnen met uitzondering van deze die verband houden met kernenergie;
- g) de terugwinning van energie door de nijverheid en andere gebruikers;
- h) het rationeel energieverbruik.”

In zijn advies nr. 69.562/3 van 12 juli 2021 heeft de Raad van State³ aangenomen dat op grond van de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest inzake nieuwe energiebronnen en rationeel energiegebruik, in samenhang met de bevoegdheid inzake de bescherming van het leefmilieu, de decreetgever de plaatsing en de vervanging van stookolieketels kan regelen. Dat is uiteraard mutatis mutandis ook van toepassing op artikel 2, aangezien die bepaling juist de bedoeling heeft diezelfde regeling te verduidelijken.

De voorgestelde maatregelen vallen dan ook onder de gewestbevoegdheden en zijn verenigbaar met het principe van de federale loyaliteit.

Artikel 2

Artikel 11.1/1.3, tweede lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 stelt dat alleen als er geen aardgasnet in de straat beschikbaar is, in bestaande residentiële gebouwen en in niet-residentiële gebouwen vanaf 1 januari 2022 een stookolieketel of een ketellichaam nog mag worden vervangen door een andere stookolieketel of een ander ketellichaam, of dat een andere verwarmingstechnologie dan een stookolieketel nog mag worden vervangen door een stookolieketel.

Dat zogenaamde stookolieketelverbod houdt dus expliciet geen verplichting tot het aansluiten op aardgas in. De bepaling past immers in de maatschappelijke context waarbij wordt geopteerd voor een graduele en gefaseerde energietransitie (en ook niet te vergeten: ter bevordering van de bodembescherming en -kwaliteit). Artikel 11.1/1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 beoogt dan ook geenszins een duw van de decreetgever in de richting van het gebruik van aardgas. Een aardgas-aansluiting is voor de burger weliswaar een gemakkelijk alternatief voor stookolie, maar het staat elke burger vrij om zijn stookolieketel niet te vervangen door een aardgasbrander met aansluiting op het aardgasdistributienet, maar om te opteren voor een ander, milieuvriendelijker alternatief dan een stookolieketel of een gascondensatieketel. De duurzamere verwarmingsalternatieven, zoals een warmtepomp of een hybride warmtepomp, verdienen uiteraard de voorkeur, maar het is nog steeds mogelijk om bijvoorbeeld te kiezen voor een individuele gasopslagtank, los van een aansluiting op een gasnet.

De formulering “in de straat beschikbaar” die in artikel 11.1/1.3, tweede lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt gehanteerd, laat in het kader van hand-

---

³ Advies van Raad van State nr. 69.562/3 van 12 juli 2021, *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 813/3.

having echter ruimte voor interpretatie en discussie. Zo is niet duidelijk wat er moet gebeuren in een straat waar maar gedeeltelijk een aardgasnet aanwezig is, bijvoorbeeld omdat het aardgasnet midden in de straat stopt, op een kruispunt een bocht maakt in de richting van een andere straat of kleine zijstraten (cul-de-sacs) met dezelfde straatnaam overslaat. Volgens de letterlijke lezing van artikel 11.1/1.3, tweede lid, vallen die gevallen ook onder het toepassingsgebied van het plaatsings- of vervangingsverbod. Dat is uiteraard niet wenselijk.

Om die redenen wordt de tekst als volgt verduidelijkt: "als er ter hoogte van het gebouw geen aardgasnet in de straat beschikbaar is of als het gebouw niet door een onderboring op de aardgasleiding aan de overkant van de straat kan worden aangesloten".

In die herformulering worden de facto beide kanten van de straat bedoeld: de aardgasdistributienetbeheerder kan immers doorgaans via onderboring technisch voorzien in een aansluiting, zelfs al ligt de aardgasleiding aan de overkant van de straat. Een uitzondering daarop is een gewestweg met vier rijstroken, maar daar is dan vaak voorzien in een dubbele leiding, voor zover er gebouwen langs een dergelijke weg liggen.

Met de formulering "ter hoogte van het gebouw" wordt niet alleen de straat met het huisnummer bedoeld. Een gebouw dat op de hoek van een kruispunt ligt of dat aan verschillende straten grenst, kan immers potentieel uit verschillende richtingen een gasaansluiting ontvangen. Dat is echter een feitenkwestie, waarvoor een benadering van geval tot geval vereist is.

Artikel 3

Bij het decreet van 22 oktober 2021 werd aan titel XII van het Energiedecreet van 8 mei 2009 ook een hoofdstuk V over de databank voor energiegebruik en energieproductie toegevoegd. Die databank bevat gegevens over de gebouwen in het Vlaamse Gewest, hun ligging, de verwarmingsinstallaties erin, de bijbehorende energieopwekkingsinstallaties, en de energieproductie en het energieverbruik in die gebouwen. De databank heeft in dat kader veertien specifieke doelstellingen, die in artikel 12.5.1, §1, tweede lid, worden opgesomd.

Voor het ontstaan en de rechtvaardigingsgronden van die databank kan worden verwezen naar de toelichting (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 813/1) en naar de aangenomen amendementen (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 813/5) bij het decreet van 22 oktober 2021. De toelichting bij de doeleinden van de databank blijft ook hier onverkort van toepassing en hoeft dan ook niet te worden herhaald.

Aangezien het de bedoeling is om de renovatieverplichting, vermeld in artikel 11.2/2.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, voor niet-residentiële gebouwen vanaf 1 januari 2023 uit te breiden met een rechtsgrond voor het opleggen van verplichtingen voor residentiële gebouwen (zie supra), is het ook noodzakelijk dat in artikel 12.5.1, §1, tweede lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, punt 10° tot en met 14° worden aangevuld met de categorie van residentiële gebouwen. Op die manier kunnen de gegevens van de databank die betrekking hebben op residentiële gebouwen, ook worden aangewend voor onder meer:

- de handhaving van die nieuwe verplichting, aangezien handhaving een van de expliciete doelstellingen van de databank is;
- de beleidsmonitoring en de evaluatie van de evolutie van hernieuwbaar en niet-hernieuwbaar energiegebruik van het residentiële gebouwenpark;
- de evolutie van hernieuwbare energieproductie van het residentiële gebouwenpark.

Voor een degelijke handhaving zijn echter ook gegevens noodzakelijk die de betrokkenen kunnen identificeren. Daarom wordt expliciet bepaald dat voor de unieke identificatie van de betrokken eigenaar of houder van een zakelijk recht het ondernemingsnummer, het rijksregisternummer of het BIS-nummer opgevraagd en verwerkt kan worden. Door die decretale verankering wordt tegemoetgekomen aan de adviespraktijk van de VTC, die stelt dat het gebruik van die elementen steeds decretaal moet zijn verankerd.

De rechtmatigheid van de verwerking van de gegevens uit die databank valt onder artikel 6, lid 1, c), van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Dat geldt evenzeer voor de wijzigingen in dit voorstel van decreet.

Andries GRYFFROY
Robrecht BOTHUYNE
Willem-Frederik SCHILTZ
Freya PERDAENS
Tinne ROMBOOTS
Wilfried VANDAELE

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 11.1/1.3, tweede lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, ingevoegd bij het decreet van 22 oktober 2021, worden de woorden “als er geen aardgasnet in de straat beschikbaar is” vervangen door de woorden “als er ter hoogte van het gebouw geen aardgasnet in de straat beschikbaar is of als het gebouw niet door een onderboring op de aardgasleiding aan de overkant van de straat kan worden aangesloten”.

Art. 3. In artikel 12.5.1, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 22 oktober 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid wordt de volgende zin toegevoegd:

“Voor de unieke identificatie van de betrokken eigenaar of houder van een zakelijk recht kan het ondernemingsnummer, het rijksregisternummer of het BIS-nummer opgevraagd en verwerkt worden.”;

2° in het tweede lid, 10° tot en met 14°, worden tussen de woorden “van het” en het woord “niet-residentiële” telkens de woorden “residentiële en” ingevoegd.

Andries GRYFFROY
Robrecht BOTHUYNE
Willem-Frederik SCHILTZ
Freya PERDAENS
Tinne ROMBOUTS
Wilfried VANDAELE